

Vergaderjaar 2018–2019

34 985

Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten in verband met de overgang van de Wet natuurbescherming naar de Omgevingswet (Aanvullingswet natuur Omgevingswet)

Nr. 23

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN DE LEDEN DE GROOT EN DIK-FABER TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 16

Ontvangen 26 juni 2019

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

Artikel 1.1 wordt als volgt gewijzigd:

Na onderdeel Aa wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Ab

In artikel 2.15, eerste lid, wordt na «milieu» ingevoegd «, de natuurbescherming» en wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel e door een komma een onderdeel toegevoegd, luidende:

f. de gunstige staat van instandhouding van de van nature in Nederland in het wild levende dier- en plantensoorten en de in Nederland voorkomende typen natuurlijke habitats en habitats van soorten, ter uitvoering van de vogelrichtlijn, de habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.

II

Aan artikel 1.1 wordt na onderdeel AT een onderdeel toegevoegd, luidende:

AU

De bijlage behorende bij artikel 1.1 wordt als volgt gewijzigd:

a. In de alfabetische rangschikking worden de volgende onderdelen ingevoegd:

gunstige staat van instandhouding van een natuurlijke habitat: staat van instandhouding van een natuurlijke habitat waarvoor geldt dat:

– het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte

van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen,
– de voor behoud op lange termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan, en
– de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is;
gunstige staat van instandhouding van een soort: staat van instandhouding van een soort waarvoor geldt dat:
– uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven,
– het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
– er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden;.

b. In de definities «staat van instandhouding van een natuurlijke habitat» en van «staat van instandhouding van een soort» wordt «op het grondgebied, bedoeld in artikel 2 van de habitatrichtlijn» vervangen door «in Nederland».

Toelichting

Een omgevingswaarde «bindt alleen de overheid en heeft geen directe juridische betekenis voor het nemen van beslissingen of het verrichten van activiteiten» en is in feite «een codificatie van de doelstelling» (Nota van Toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, §2.3.1). Artikel 2.15 van de Omgevingswet waarborgt dat voor een aantal internationaal- en Europeesrechtelijk verplichte doelstellingen door het Rijk bij algemene maatregel van bestuur (het Besluit kwaliteit leefomgeving) omgevingswaarden worden vastgelegd. Het gaat daarbij onder meer om kwaliteitseisen voor water en lucht en veiligheidswaarden voor waterkeringen. Dit amendement beoogt voor internationaal en Europees voorgeschreven doelstellingen voor natuur eenzelfde waarborg in de Omgevingswet op te nemen.

Gekozen is voor het verankeren van de gunstige staat van instandhouding van soorten en habitattypen als omgevingswaarden. Zoals in de toelichting bij de consultatieversie van het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet (§4.2.3, p. 9) is aangegeven, is Nederland namelijk verplicht tot «het nemen van maatregelen om de natuurlijke habitats en de wilde dier- en plantensoorten van communautair belang in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.» Daarmee betreft het amendement een beleidsneutrale explicitering van een belangrijke al geldende internationaal- en Europeesrechtelijke verplichting. Het amendement beoogt ook de helderheid en consistentie van de Omgevingswet te vergroten door eenzelfde aanpak te hanteren voor de Europees verplichte doelen op het gebied van water, lucht en natuur.

Aansluiting bij het begrip gunstige staat van instandhouding sluit voorts goed aan bij het vereiste van artikel 2.9 van de Omgevingswet dat «een omgevingswaarde wordt uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen». Vergelijkbaar met bijvoorbeeld de ecologische kwaliteitseisen die op grond van de kaderrichtlijn water¹ als omgevingswaarden uitgewerkt moeten worden, kan

¹ Richtlijn 2000/60/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG 2000, L 327).

ook de gunstige staat van instandhouding worden uitgewerkt op basis van de definities van gunstige staat van instandhouding van habitats en soorten zoals die in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming zijn opgenomen en de vier hiervoor in EU beleidsdocumenten genoemde componenten (verspreidingsgebied, omvang populatie, kwaliteit habitats en toekomstperspectief).

Duidelijk is dat een omgevingswaarde voor een gunstige staat van instandhouding eerst uitwerking behoeft, op het niveau van de individuele habitats en soorten, voordat deze werking kan hebben. Deze uitwerking zal plaatsvinden in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De uitwerking zal zo spoedig mogelijk moeten plaatsvinden. Gegeven de noodzakelijke wetenschappelijke onderbouwing en de benodigde afstemming op met de Europese Commissie en met andere lidstaten, zal dat niet onmiddellijk op het beoogde tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet het geval zijn. Tevens zal moeten worden gekeken naar de wijze waarop invulling kan worden gegeven aan de verplichting van de Omgevingswet om voor omgevingswaarden die nog niet zijn gerealiseerd een programma van maatregelen vast te stellen. Daarom kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid die artikel 4.2 van het wetsvoorstel biedt om bij koninklijk besluit te bepalen dat dit onderdeel op een ander tijdstip dan de rest van de Omgevingswet in werking treedt. De ontwerpwijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving zal te zijner tijd bij beide Kamers worden voorgehangen (artikel 23.5 van de Omgevingswet).

Het amendement brengt geen wijzigingen aan in de onder de Wet natuurbescherming bestaande en onder de Omgevingswet gecontinueerde bevoegdheidsverdeling tussen Rijk en provincies. Conform de gemaakte afspraken hebben de provincies de verantwoordelijkheid om de hen ter beschikking staande instrumenten te gebruiken om gezamenlijk Europees en internationaal beschermde soorten en rode lijstsoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen, maar het blijft een resultaatsverplichting van het Rijk. Passend bij het vereiste van artikel 2.10 van de Omgevingswet om de aard van de verplichting te expliciteren, kan dus bij het vastleggen van de gunstige staat van instandhouding als omgevingswaarden worden aangegeven dat het een resultaatsverplichting voor het Rijk betreft. De vogelrichtlijn, habitatrichtlijn en de Verdragen van Bonn en Bern zijn al in de Omgevingswet gedefinieerd (bijlage bij artikel 1.1, onderdeel B).

Omdat het amendement de begrippen «gunstige staat van instandhouding van een natuurlijke habitat» en «gunstige staat van instandhouding van een soort» in de Omgevingswet introduceert, voorziet dit amendement tevens in een definitie van deze begrippen. Deze zijn overgenomen uit de Wet natuurbescherming, die op hun beurt zijn ontleend aan de Habitatrichtlijn.

De Groot
Dik-Faber